

**Česká školní inspekce
Pardubický inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIE-66/16-E

Název právnické osoby vykonávající činnost školy	Základní umělecká škola Bohuslava Martinů Polička
Sídlo	Čsl. armády 347, 572 01 Polička
E-mail právnické osoby	zus@zusbmpolicka.cz
IČ	67 440 479
Identifikátor	600 100 952
Právní forma	příspěvková organizace
Zastoupená	Mgr. Petrou Zemanovou, zástupkyní pověřenou řízením školy
Zřizovatel	město Polička
Místo inspekční činnosti	Čsl. armády 347, 572 01 Polička Švermova 401, 572 01 Polička Vrchlického 53, 572 01 Polička
Termín inspekční činnosti	15. až 17. únor 2016

Inspekční činnost byla v Základní umělecké škole Bohuslava Martinů Polička (dále „škola“) zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného školou vykonávané podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, včetně zjišťování a hodnocení naplnění platných učebních dokumentů a školního vzdělávacího programu pro základní umělecké vzdělávání (dále ŠVP ZUV) a jeho souladu s právními předpisy a Rámcovým vzdělávacím programem pro základní umělecké vzdělávání (dále RVP ZUV).

Charakteristika

Škola vykonává činnost základní umělecké školy v hudebním, tanečním, výtvarném a literárně-dramatickém oboru, vzdělávání umožňuje v přípravném, I. a II. stupni základního studia i dospělým zájemcům. Vzdělávací nabídku školy využívají nejen žáci a rodiče místní, ale i z okolních obcí. Její kapacita je 510 míst a každoročně je téměř naplněna. V době inspekční činnosti školu navštěvovalo 498 žáků, hudební obor 262, taneční 101, výtvarný 97 a literárně-dramatický 29. V hlavní budově (Čsl. armády 347) sídlí ředitelství školy, zázemí zde má hudební a výtvarný obor. Pro výuku tance byly upraveny pronajaté prostory v jedné z místních základních škol, vzdělávání literárně-dramatického oboru probíhá v *Divadelním klubu* sídlícím v *Tylově domě* v Poličce.

Hodnocení podmínek k realizaci vzdělávacích programů

Uplynulé období bylo spojeno se změnou ve vedení školy, od 1. srpna 2012 ji řídí ředitelka, která splňuje požadavky na výkon funkce a absolvovala funkční studium. V současné době čerpá rodičovskou dovolenou a v čele školy stojí zástupkyně pověřená jejím řízením. Zkušenosti v této oblasti postupně získává a své znalosti si průběžně prohlubuje vhodně zacíleným dalším vzděláváním. V organizaci běžného chodu i vzdělávacího procesu jí účinným způsobem napomáhá zástupce, kterému přímou pedagogickou činnost v souladu s právními předpisy snížila na 12 hodin týdně. Mezi hlavní priority současného vedení patří zejména posilování dobrého jména školy, zvyšování kvality vzdělávání, prohlubování mezioborové spolupráce a odbornosti vyučujících vytvářením podmínek pro jejich profesní rozvoj. Pozitivním zjištěním je, že realizovaný ŠVP ZUV prošel od svého vzniku aktualizací a představuje ucelený dokument s jasnou koncepcí. Obsahuje také všechny potřebné oblasti hodnocení a kontrolní mechanismy jsou k některým z nich vhodně nastaveny. Promítly se mj. do úrovně povinné dokumentace, která je vedena přehledně a v souladu se školským zákonem. Evaluační nástroje přinášejí také dílčí informace o podmínkách, průběhu i výsledcích vzdělávání, dosud je však jejich zjišťování i následné využití spíše nahodilé.

Vzdělávací proces zabezpečuje 23 pedagogů (celkem 17,5 úvazků, z toho 8 celých) s dlouholetými zkušenostmi, kratší dobou praxe i začínajících. Plně kvalifikovaných je 21 vyučujících, jednomu ředitelka školy uznala splnění předpokladů odborné kvalifikace výkonem umělecké činnosti. Za dlouhodobě nepřítomného kolegu byla na zástup přijata učitelka bez pedagogické způsobilosti pouze v nezbytném rozsahu. Pedagogický sbor je stabilní a dochází k jeho dílčí přirozené obměně. Uvádění nově příchozích, převážně začínajících pedagogů, probíhá zpravidla ve spolupráci se zkušenějšími kolegy i zpětnou vazbou ze strany vedení. Pro další vzdělávání pedagogických pracovníků vytváří škola vhodné podmínky, vyučující mají prostor k vlastní iniciativě, samostatnému plánování vzdělávacích akcí i účelnému využití samostudia. Někteří se pravidelně účastní interpretačních kurzů a oborově zaměřených seminářů obsahujících práci s moderními pedagogickými přístupy, které následně uplatňují ve vzdělávacím procesu. Ne všichni učitelé však tyto možnosti efektivně využívají, jejich profesní růst je zpravidla postaven na návštěvě výstav, koncertů či studiu literatury a internetových portálů. Jednání pedagogické rady škola využívá k pravidelnému setkávání většiny vyučujících. Jejich náplní jsou zejména organizační záležitosti a sledování výsledků vzdělávání, již méně slouží k širší odborné diskusi k otázkám naplňování ŠVP ZUV a přenosu nových informací ze vzdělávání.

Hlavní budova školy vytváří příznivé podmínky pro realizaci uměleckého vzdělávání, zajišťuje potřebné materiální zázemí s ohledem na ochranu zdraví žáků i jejich bezpečnost.

Její vnitřní prostory (včetně menšího koncertního sálu) i práce žáků výtvarného oboru využitě k výzdobě podporují celkový umělecký dojem z prostředí. Přízemí se částečně daří uzpůsobit těm, kteří zde tráví čas mezi vyučováním. Zřizovatel poskytuje škole příspěvek na provoz a potřebné investice, finančně se podílí na zabezpečení kulturní akce *Mládí a Bohuslav Martinů* a podporuje činnost dechových souborů. V uplynulém období škola mj. zaměřila svou pozornost na opravu střechy, zefektivnění vytápění, odstranění vlhkosti budovy či výměnu některých podlahových krytin. Především z vlastních příjmů průběžně pořizuje nové hudební nástroje, zajišťuje jejich opravy a údržbu. Doplnuje vybavení jednotlivých tříd a naprostá většina těch, které jsou určeny k individuální výuce, je účelně a esteticky zařízena. Všechny učebny disponují výpočetní technikou (notebook s elektronickou třídní dokumentací), některé z nich jsou vybaveny interaktivní tabulí, dataprojektorem, novou ozvučovací a další potřebnou technikou. Postupně probíhá také jejich odhlučnění. Podmínky pro výuku tance jsou na dobré úrovni, pouze podlahová krytina je v obou sálech již značně opotřebovaná. Výtvarný atelier svým uspořádáním a širší vybavení umožňuje realizaci různorodých vzdělávacích záměrů, nově pořízené pracovní stoly a židle však svou výškou nerespektují antropometrické potřeby žáků. Prostory, které využívá literárně-dramatický obor, nejsou pro vyučování ideální. Přestože přímý kontakt s prostředím malé divadelní scény žákům umožňuje rozvoj jejich scénických, dramaturgických, komunikativních a dalších dovedností, nemají zde vytvořeno zcela optimální zázemí pro další formy výuky či ukládání širšího spektra pomůcek a kostýmů.

Podmínky vzdělávání dosahují očekávané úrovně. Dobrým předpokladem pro naplňování vzdělávacích programů je řízení školy, kvalifikovanost pedagogického sboru i postupná obnova materiálního vybavení.

Hodnocení průběhu vzdělávání ve vztahu ke vzdělávacím programům

Základní umělecké vzdělávání je v přípravném studiu, v 1. až 4. ročnících I. a II. stupně realizováno podle ŠVP ZUV, v ostatních ročnících probíhá podle platných učebních osnov pro základní umělecké školy. Organizace vzdělávání umožňuje propojení individuálních, skupinových i kolektivních forem výuky, také společně organizované kulturní akce jsou koncipovány s ohledem na provázání aktivit všech oborů. Systematické plánování a rozpracování konkrétních záměrů se zohledněním individuálních dispozic a vzdělávacích potřeb jednotlivých žáků probíhá zejména v hudebním oboru. Většinou vyučujících se při přípravě vzdělávací nabídky daří směřovat ke všem kompetencím stanoveným RVP ZUV, což zpravidla napomáhá k jejich rovnoměrnému získávání ve vzdělávacím procesu.

Pedagogický styl byl napříč všemi obory vstřícný a podporující, komunikace pedagogů s žáky navozovala příznivé psychosociální klima a partnerskou pracovní atmosféru. Při výuce hudby byly využity prvky moderních i klasických pedagogických přístupů, téměř vždy byly doplněny názornou ukázkou vedoucí nejen ke snadnějšímu pochopení probíraného problému, ale i k příjemné a tvůrčí náladě. Vhodný výběr skladeb zohledňující v některých případech i přání žáků představoval efektivní nástroj pro překonávání a zvládnutí technických a výrazových úskalí. Seznamování s agogickými a dynamickými prostředky většinou probíhalo s ohledem na jejich technickou i emocionální vyspělost. Dílčí stanovení cíle nebylo vždy samozřejmostí, což znesnadňovalo hodnocení žáků. Také nižší uplatnění sebekontroly snižovalo celkovou efektivitu vzdělávacího procesu. Výuka hudební nauky naopak směřovala k jasně stanoveným cílům. Přestože bylo vyučování spojeno s častým střídáním činností, zvolená organizace a uplatněné pedagogické přístupy nepřispívaly

ke zvládnutí a upevnění probíraného učiva. Chyběla také účinná motivace, což vedlo k pasivní účasti žáků a postupné ztrátě jejich pozornosti.

Výuka tance zohledňovala úroveň a věkové složení jednotlivých skupin žáků, pomáhala k rozvoji jejich pohybových dovedností, prostorové orientace, hudebního a rytmického cítění. Organizace výuky podporovala postupné získávání povědomí o kondičních a uvolňovacích technikách souvisejících s tanečním uměním. Zařazena byla také vždy relaxační přestávka. Osobní zapojení pedagoga, názorné předvedení spolu s dílčí individuální pomocí a pozitivní zpětnou vazbou přispívaly k dosažení stanovených cílů. Část výuky byla spojená s vhodným výběrem činností, lekce mladších žáků obohacovala o různorodé inspirativní prvky a emocionální podněty klavírní korepetice, což působilo motivačně. Uplatněné metody opakování a procvičování zaměřené na nácvik společného vystoupení však nebyly zcela účelně využity. Chybělo především efektivní zúročení času, aktivní zapojení žáků, jejich vzájemné hodnocení i vlastní sebereflexe.

Vzdělávací proces ve výtvarném oboru je pravidelně obohacován o širší témata, která žákům umožňují seznámit se s rozličnými technikami a analyzovat výtvarné problémy s daným motivem spojené. Průběh výuky směřoval k rozvoji plošného i prostorového vnímání, jemné motoriky, představivosti a tvořivosti, základních dovedností při práci s běžnými druhy materiálů. Pro širší proniknutí do probírané oblasti byla využita prezentační technika i vhodně zvolená literatura. K výtvarnému vyjádření, uplatnění samostatného úsudku a rozhodování o pojetí díla měli žáci běžný výběr prostředků, nenásilnou formou byli vedeni k jejich přiměřenému výběru a užití. Díky individuální podpoře nalézali motivaci i vnitřní zaujetí pro práci, vyučování také vhodným způsobem podporovalo jejich volní vlastnosti.

Vzdělávání v literárně-dramatickém oboru směřovalo k rozšiřování běžné i nadstavbové slovní zásoby, volbě a využití vhodných vyjadřovacích a výrazových prostředků, uměleckému přednesu, práci s rekvizitou aj., nechyběla artikulační, dechová a rytmická cvičení. Aktivní zapojení dospělého vytvářelo příznivé podmínky pro získávání nových dovedností formou nápodoby, nechybělo vedení žáků ke vzájemné pomoci a spolupráci. Tvůrčí atmosféru a motivaci žáků podporovalo zařazení činností spojených s jejich aktivní účastí, pohybem a improvizací. Poměrně dlouhý časový úsek byl však věnován opakování a nácviku společného díla. Také individuální práce s uměleckým textem nepočítala se zapojením ostatních žáků či využitím různých forem vzdělávání a byla spojena s postupnou ztrátou jejich zájmu a soustředění.

Proces vzdělávání dosahuje očekávané úrovně. Pozitivně jej ovlivňuje příznivá atmosféra a částečné uplatňování moderních pedagogických přístupů.

Hodnocení výsledků vzdělávání ve vztahu k vzdělávacím programům

Škola se zapojuje do kulturního dění ve městě (koncerty, oslavy svátků, výstavy aj.) a pořádá řadu vlastních akcí často spojených se jménem hudebního skladatele Bohuslava Martinů, které má ve svém názvu. Prostřednictvím těchto společenských událostí i v rámci spolupráce s místními školami a dalšími organizacemi prezentuje dosažené výsledky vzdělávání v souladu se záměry ŠVP ZUV. Účast žáků přispívá k uplatnění jejich dosažených dovedností, rozšiřování společenského rozhledu a posilování sounáležitosti s rodným místem a jeho občany. Rodiče se akcí aktivně účastní, příznivci školy z řad místních podnikatelů je podporují i finančními dary. Žáci jsou úspěšní také v soutěžích, dosahují ocenění na krajské i celostátní úrovni. Škola o svých aktivitách veřejnost informuje nejen prostřednictvím vlastních webových stránek, ale i dostupných místních periodik. Kromě pozitivní zpětné vazby, kterou škola díky těmto činnostem získává, zjišťuje výsledky

vzdělávání standardními klasifikačními nástroji. Informace o úrovni dosažených dovedností a znalostí žáků čerpá z hodnocení individuálních možností každého z nich. Zákonní zástupci jsou s výsledky seznamováni zejména osobním kontaktem s vyučujícími, při třídních a školních koncertech, dále také prostřednictvím žakovských knížek. Přístup ke klasifikaci mají umožněn i elektronickou cestou. Rovný přístup ke vzdělávání škola zajišťuje i dětem, které nebyly z kapacitních důvodů k začátku školního roku přijaty, a to formou doplňkové činnosti.

V oblasti sociálních dovedností žáků škola dosahuje dobrých výsledků. Otevřeně mezi sebou komunikují, chovají se k sobě přátelsky a ohleduplně, dokáží respektovat názor druhého. Umí aktivně spolupracovat, svým odpovědným přístupem přispívají ke zdárnému splnění společných cílů. Ve vztahu k dospělým jsou již částečně schopni otevřeně vyjádřit své postoje a přání, zapojit se do odborné diskuse.

Úroveň žáků hudebního oboru je ve všech sledovaných oblastech na očekávané úrovni. Chápu elementární rytmické a melodické zákonitosti a používají je v praxi, zvládají orientaci v grafickém záznamu díla a základních hudebních pojmech. Při hře na nástroj využívají odpovídající technické prvky, získané návyky a dovednosti v oblasti správného postoje a koordinace těla. Samostatně pronikání do tajů hudebního světa ve spojení s uplatněním vlastních výrazových představ a větší využití vlastního hodnocení dosud nepatří k jejich běžným dovednostem.

Dobrých výsledků dosahují žáci tanečního oboru. Zvládají základy současného tance, chápu podstatu jednotlivých prvků a propojují je do krokových variací. Na přiměřené úrovni je jejich hudební citění, dokáží reagovat na rytmické a výrazové rozdíly vybrané skladby, vyjádřit charakter hudby. Orientují se v prostoru a úměrně svým dovednostem odhadují jeho možnosti. Postupně získávají povědomí o relaxačních, kondičních či uvolňovacích technikách souvisejících s tanečním uměním.

Žáci výtvarného oboru znají podstatné vlastnosti užitého materiálu, zvládají základní činnosti související s jeho zpracováním, na odpovídající úrovni je jejich jemná motorika. Jsou schopni pracovat samostatně či s individuální podporou, dokáží si stanovit dílčí cíle a přiměřenou dobu se soustředit. Mají představu o výsledku a kvalitě provedení.

Žáci literárně-dramatického oboru umí přiměřeně věku interpretovat vybranou předlohu, využít k jejímu dokreslení vhodné rekvizity, s dílčí pomocí se zorientovat v jevištním prostoru a prostřednictvím jednodušších pohybových prvků vyjádřit dramatický záměr. Postupně se učí pracovat s dějovou linkou, slovně vystihnout myšlenku a obohacovat své vyprávění ve všech jazykových rovinách.

Výsledky vzdělávání jsou na očekávané úrovni, příznivě je ovlivňuje oblast partnerství a aktivní zapojení školy do veřejného života.

Závěry

a) Silné stránky:

- zapojení školy do kulturního života ve městě, prohlubující se mezioborová spolupráce napomáhající ke vzájemné spolupráci a prezentaci výsledků všech žáků,
- prostorové a materiální podmínky pro výuku v hlavním sídle školy a stálá podpora zřizovatele,
- příznivé klima a vstřícný pedagogický styl rozvíjející osobnostně sociální dovednosti žáků.

- b) Návrhy na zlepšení stavu školy:
- více využívat hodnotící procesy ke zjišťování a zkvalitňování výsledků vzdělávání ve všech oblastech,
 - nadále věnovat zvýšenou pozornost vzdělávacímu procesu, důsledně aplikovat účinné pedagogické přístupy vedoucí k individualizaci vzdělávání,
 - prohlubovat potřebné profesní předpoklady všech vyučujících cíleným dalším vzděláváním a podporovat jejich odbornou diskusi k různým formám naplňování ŠVP ZUV,
 - zaměřit pozornost na kvalitu podmínek pro vzdělávání na odloučených pracovištích.
- c) Škola se aktivně zapojuje do kulturního života ve městě a prezentuje touto formou své výsledky. Řízení školy, personální i materiální podmínky pro výuku jsou dobrým předpokladem pro zvyšování kvality poskytovaného vzdělávání.

Seznam dokladů a ostatních materiálů, o které se inspekční zjištění opírá

1. Zřizovací listina školy s účinností od 1. října 2009 včetně dodatku č. 1
2. Výpis správního řízení o zápisu změny v rejstříku škol a školských zařízení s účinností od 4. prosince 2012, čj. MSMT-46015/2012-62
3. Jmenování do funkce ředitelky školy s účinností od 1. srpna 2012
4. Pověření zástupkyně řízením a výkonem funkce statutárního orgánu po dobu mateřské a rodičovské dovolené ředitelky školy s účinností od 13. ledna 2015
5. Školní matrika (příhlášky k základnímu uměleckému vzdělávání, katalogové listy všech oborů, protokoly o komisionálních zkouškách) – školní rok 2015/2016
6. Rozvrh hodin pro školní rok 2015/2016
7. Třídní knihy pro individuální a skupinovou výuku – školní rok 2014/2015 a 2015/2016
8. Třídní knihy pro kolektivní výuku – školní rok 2014/2015 a 2015/2016
9. Výkazy třídních knih a Výkazy žáků a vyučovaných hodin – školní rok 2015/2016
10. Školní vzdělávací program pro základní umělecké vzdělávání *Hravým vzděláváním k radosti z umění* platný od 1. září 2014
11. Školní řád s účinností od 1. září 2014 včetně dodatku č. 1 a 2
12. Organizační řád ze dne 27. srpna 2014
13. Kniha úrazů vedená od 1. září 2013
14. Osnova poučení žáků ze dne 31. srpna 2014
15. Doklady o dosaženém vzdělání a dalším vzdělávání pedagogických pracovníků
16. Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků (včetně plánů osobního rozvoje jednotlivých pedagogů) – školní rok 2015/2016
17. Záznamy z jednání pedagogické rady – školní rok 2015/2016
18. Hodnotící dokumentace školy – školní rok 2014/2015 a 2015/2016

Poučení

Podle § 174 odst. 10 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu Česká školní inspekce, Rožkova 2432, 530 02 Pardubice, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu (csi.e@csicr.cz) s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v Pardubickém inspektorátu České školní inspekce.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

(razítko)

Mgr. Ivana Bečková, školní inspektorka

Mgr. Ivana Bečková v. r.

Mgr. Jiří Bečka, odborník – umělecké vzdělávání

Mgr. Jiří Bečka v. r.

V Pardubicích dne 3. března 2016

Datum a podpis zástupkyně pověřené řízením školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

(razítko)

Mgr. Petra Zemanová, zástupkyně pověřená řízením školy Mgr. Petra Zemanová v. r.

V Poličce dne 9. března 2016